

14+

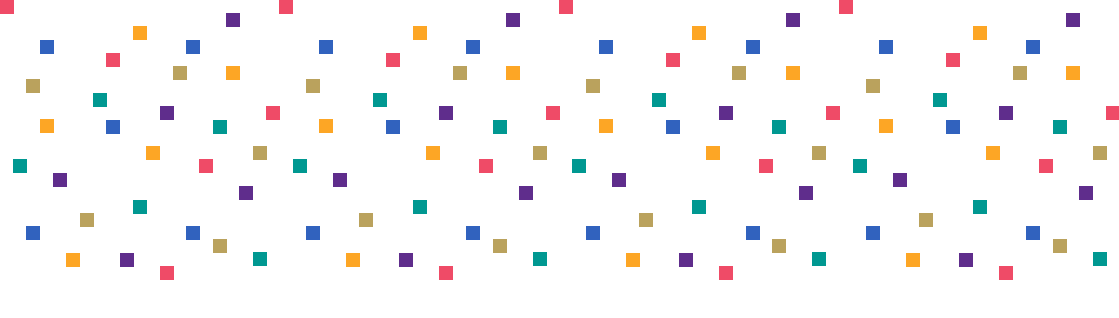
БУТИ ПАЛЕОНТОЛОГИНЕЮ В УКРАЇНІ:

історія Євгенії Нездолій

СТОРІЯ

www.storiya.info

Створено у співпраці з Національним науково-природничим музеєм
НАН України

Бути палеонтологинею в Україні: історія Євгенії Нездолій

Засновниця читачької онлайн-платформи «Сторія» Олесь Божко

Авторка Юлія Журлакова

Головна редакторка Юлія Журлакова

Літературна редакторка, авторка рубрики
«Читай і мову вивчай!» Юлія Гарюнова

Верстка Анастасія Бишовець

Дизайн Віталій Войтуль

Фото з особистого архіву Євгенії Нездолій, wikipedia.org

www.storiya.info

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на вебсайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти), належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2024 «Сторія».

Науковці працюють не лише в стерильних лабораторіях і білих халатах, часом їм доводиться порпатися в землі. Упрямо му значенні. Наприклад, українська палеонтологиня **Євгенія Нездолій** шукає й вивчає викопні рештки давніх тварин, а саме дрібних ссавців. Євгенія працює в Інституті геологічних наук Національної академії наук України. Звучить надто серйозно? А як насправді? І чому дівчина обрала сферу, яку в суспільстві вважають не надто “жіночою”? Розпитаємо в неї!

Вітаємо, Євгеніє. Цікаво, чи з дитинства ви мріяли про палеонтологію? Ким хотіли стати, коли виростете?

Хм, складне питання. Бо насправді я професію змінюю вже втретє. Поки зупинилася. А в дитинстві мала багато захоплень. Те, чим я займаюся зараз, узагалі в плани не входило.

Тоді чому саме палеонтологія?

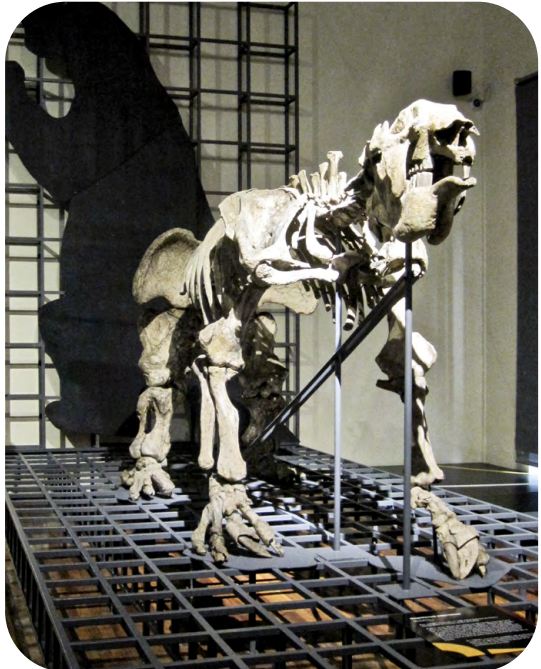
Я прийшла в палеонтологію випадково, і вже 8 років тут. Мною керує цікавість. Можу порівняти це з грою в пазли: ти постійно перебуваєш у пошуках потрібного фрагмента.

Палеонтологія — наука, яка вивчає вимерлі організми, за знайденими рештками та слідами реконструює вигляд і біологічні особливості давніх рослин і тварин.

Моя перша аматорська палеонтологічна експедиція пов'язана з горою Пивихою (містечко Градизьк, Полтавська область). Уздовж тонкого узбережжя річки Дніпро ми випадково знайшли бивень мамута. Очистили від породи й доставили в місцевий краєзнавчий музей.

Та остаточно я впевнилася у своєму виборі, коли вперше самостійно знайшла рештки дрібної фауни. Це була експедиція на Хмельниччині (містечко Меджибіж). Я діяла як професійний палеонтолог і це мене дуже тішило.

Де саме в Україні ви проводили розкопки?

В Україні купа місць для палеонтологічних досліджень. Особисто я була учасницею палеонтологічних експедицій Подніпров'я (Полтавщина, Запоріжжя, Херсонщина) та археологічних експедицій на Кіровоградщині та Хмельниччині.

**Що українські палеонтологи досліджують сьогодні?
Багато ж решток уже знайдено...**

На жаль, через війну росії проти України багато польових досліджень довелося згорнути або змінити.

Водночас від палеонтологів-попередників нам лишилася величезна спадщина неопрацьованого матеріалу. Тож сьогодні дослідникам не обов'язково знаходити щось нове, можна працювати з музейними колекціями.

Зараз, наприклад, дуже перспективна тема — **вивчення древніх ДНК** викопних решток хребетних тварин.

ДНК — дезоксирибонуклеїнова кислота — життєво важлива молекула більшості живих організмів, яка містить спадковий матеріал і гени.

Крім того, необхідно **оцифрувати цінні папери** — польові щоденники, мапи, особисті наукові записки, наукову літературу тощо. Цим не варто нехтувати, бо це наша освітньо-наукова пам'ять.

Сьогодні активно розвиваються такі напрями палеонтології, як **біостратиграфія** (виявлення відносного геологічного віку гірських порід через рештки живих організмів), **палеогеографія** (вивчення давньої оболонки земної кори), **палеопедологія** (дослідження давніх ґрунтів), **палеоекологія** (вивчення середовища існування давніх організмів) тощо.

Тож, як бачите, вивчати є що!

Справді. А як сучасні технології допомагають у цьому?

Упровадження новітніх технологій (так званих неінвазивних методів) дає змогу працювати з рештками, не пошкоджуючи їх.

Наприклад, ви знайшли давню кістку або зуб тварини, але їхній стан на межі руйнування. Не рухаючи знахідку, ви можете просканувати її за допомогою сканувального мікроскопа. А тоді створити 3D-модель цього фрагмента або ж реконструювати тварину повністю.

Що вас найбільше захоплює в цій роботі?

Коли виїжджаєте з друзями на природу, вам ніколи не буває нудно. Ти можеш розповідати про пісок під ногами, пояснити, чому один берег річки високий і крутий, а інший — низький і широкий. Чудове відчуття, коли ти не

тільки ставиш питання “Чому?”, а й даєш відповідь на питання “Як?”. Можеш пояснити, як “працює” природа.

А які можуть бути труднощі?

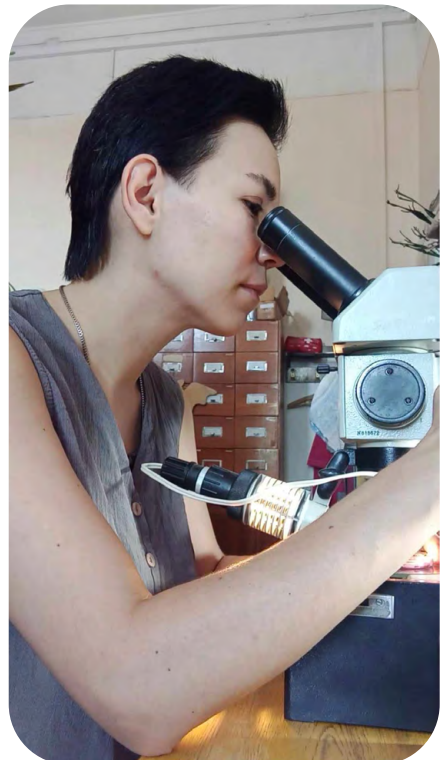

Треба бути готовою до чималих фізичних навантажень і невдач. Приїхавши на відслонення, йому слід “дати життя”. Почистити від рослинності (якщо така є), відшліфувати (зачистити), аби видно було верстви, перерви в розрізі. Усе це обов’язково занотовувати. По-

тім відібрати проби гірської породи й промити їх на ситі. А вони, між іншим, важать від 1 кг і більше. Тоді висушити. І не засмучуватись, якщо знахідок немає або ж не так багато, як хотілося.

Чи натрапляли ви на якісь гендерні стереотипи в цій сфері?

Ні, зі мною такого не було. Але тематика роботи (дрібні ссавці) часто викликає сміх і жарти. На кшталт “Ооо, твої друзі похазяйнували в коморі” чи “Правду кажуть, що науковці схожі на об’єкт своїх досліджень”? Та я сприймаю це з усмішкою, бо справді люблю те, чим займаюсь.

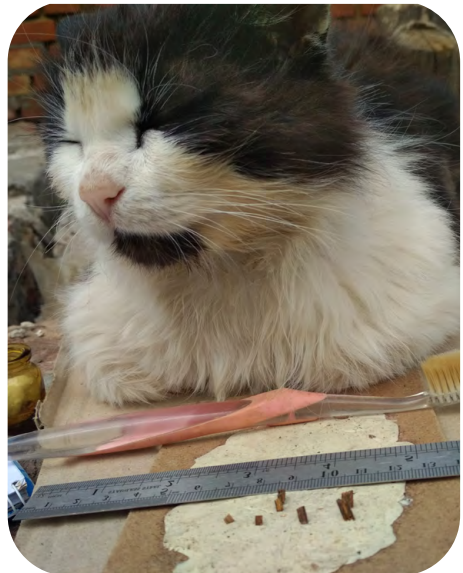

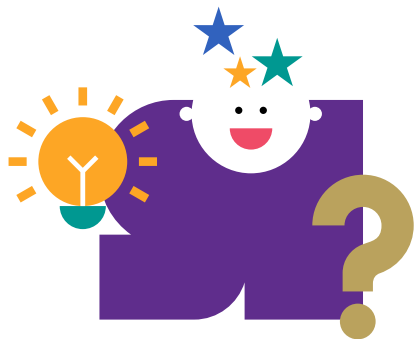
Що потрібно, щоб стати науковицею?

Колись давно мені казали, що в мене є ВСІ задатки бути науковицею. А які ті задатки, так і не пояснили. Тому всі критерії — умовні. Не варто слухати будь-які упередження, які пов'язані чи то з гендером, чи з віком, чи з професією (бути науковцем в Україні — це завжди ризик бути незрозумілим для оточення, навіть для своїх рідних). Головне — бажання й праця.

Що ви можете побажати дівчаткам, які обирають свій шлях у науці?

Наука — це щоденна рутинна робота, постійне навчання й відкриття нового. Вірте в себе й у свої сили. Приймайте допомогу друзів, рідних, наставників, колег. І знайте, що будь-які труднощі — тимчасові, і ви здатні їх подолати, якщо маєте мрію! ●◆■◀▶

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

Чи є щось у професії палеонтолога, що приваблює саме тебе? Що саме?

Чому міг виникнути стереотип щодо “жіночих” і “чоловічих” професій? Чому він не має підстав?

Які шкільні предмети, на твою думку, найбільше знадобляться у роботі палеонтолога? Чому?

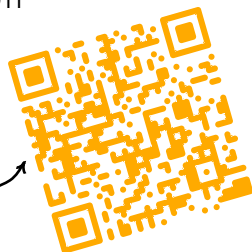

Хочеш
більше?

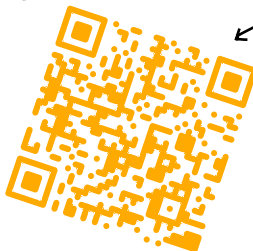
дізнатися

Читай історії Євгенії Нездолій:

Що не так у
“Льодовиковому
періоді”?

Мамутовими
стежками

ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Що позначає ПАЛЕО?

У цьому захопливому тексті ти дізнався/дізналася про неймовірну роботу української палеонтологині! А чи звернув/звернула увагу на низку слів із частинкою ПАЛЕО: **палеонтологія, палеогеографія, палеопедологія, палеоекологія** тощо.

Що ж позначає цей іншомовний префікс?

За Академічним тлумачним словником української мови:

ПАЛЕО... Перша частина складних слів, що має значення:

- а) стародавній, наприклад: **палеокліматичний**;
- б) стосується вивчення глибокої давнини, наприклад: **палеобіологія**.

Спробуй **утворити** власні приклади слів
із частинкою **ПАЛЕО**.

A large rectangular area with a light gray border and rounded corners, containing ten horizontal dotted lines for writing.

Тепер ти знаєш більше про утворення нових
слів в українській мові!

Для твоїх геніальних думок

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

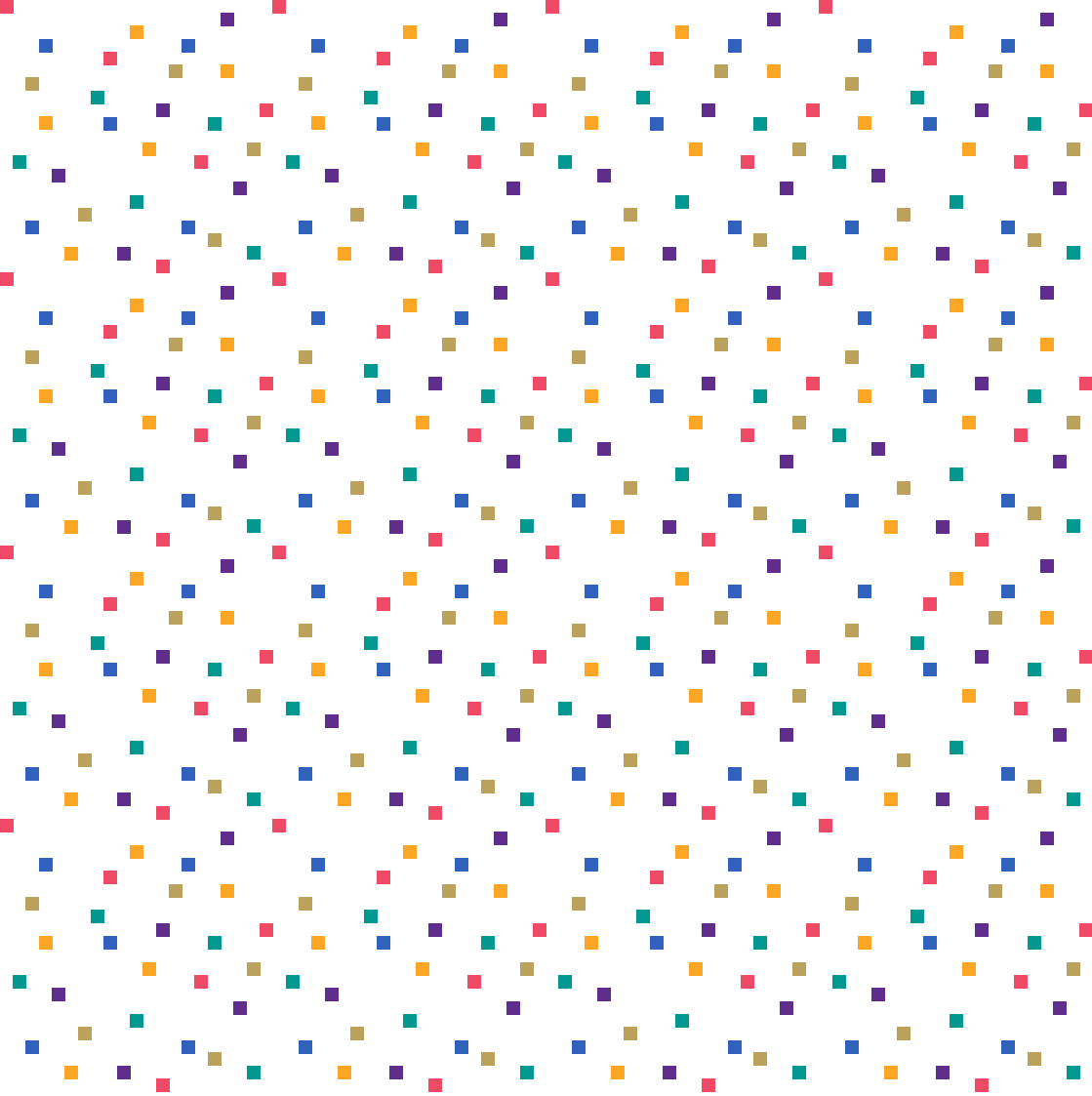
Для твоїх геніальних думок

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Для твоїх геніальних думок

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

www.storiya.info

© 2024 «Сторія»